

Verslag van de Nederlandse ministerraad over het Beyen's voorstel (25 maart 1955)

Légende: Op 28 maart 1955 onderzoekt de Nederlandse ministerraad het voorstel van Johan Willem Beyen, Minister van Buitenlandse Zaken, die in zijn nota van 24 maart prijst het gemeenschappelijke initiatief van de Benelux-landen ten gunste van een gemeenschappelijke economische integratie in Europa aan.

Source: Nationaal Archief, Den Haag, Prins Willem Alexanderhof 20 Postbus 90520.
www.nationaalarchief.nl. 2.02.05.02, Archief Raad van Ministers, Stukken Ministerraad/401.

Copyright: (c) Nationaal Archief

URL:
http://www.cvce.eu/obj/verslag_van_de_nederlandse_ministerraad_over_het_beyen_s_voorstel_25_maart_1955-nl-be0243d4-be6c-41dc-ae5b-5ecf66dd5cdc.html

Date de dernière mise à jour: 05/11/2015

Nota inzake Europese integratie (Nota van de Minister van Buitenlandse Zaken dd. 24 Maart 1955, met bijlagen; zie notulen MR dd. 21 Maart 1955, punt 3 b)

Minister Beel gaat met de gedachtengang in het begin van de nota van Buitenlandse Zaken geheel accoord, maar stelt net betrekking tot de uitwerking op blz. 4 de vraag of het wenselijk is aan te knopen bij de vroegere besprekingen omtrent de Europese Politieke Gemeenschap, aangezien een nieuw orgaan voorlopig alleen een zuiver economische taak zal hebben. Als voorts zou worden overgegaan tot uitbreiding van het terrein van de KSO (wat functioneel gedacht is tegenover de algemene gedachte van de onderhavige nota), stelt spreker de vraag hoe dan de verhouding zal zijn tussen de nieuwe organen en de organen van de KSG.

De Minister-President staat tegenover deze zaak sceptisch, omdat de andere partners niet werkelijk bereid zijn economische eenheid te aanvaarden. Nu het militaire doel practisch is uitgeschakeld bij de instelling van supranationale organen, gaat het om die economische eenheid, maar spreker heeft de overtuiging, dat de andere landen dit beslist niet willen. Men moet niet verwachten, als men langs de weg van internationaal overleg op weerstanden stuit, dat men langs de weg van supranationale organen wel bereikt wat men wil. Telkens weer blijkt, dat de verschillende landen in wezen geen afstand willen doen van de mogelijkheid hun landbouw en industrie te beschermen. Spreker verwacht dat op de regeringen van parlementaire zijde druk zal worden uitgeoefend om er mee in te stemmen, dat alleen een parlementair orgaan (waarin dan eventueel het KSG-parlement opgaat), een nieuwe Hoge Autoriteit enz. tot stand komen zonder afdoende bevoegdheden op de gebieden waarom het gaat. Spreker is het er ook niet mede eens, dat de supranationale weg steeds tot betere resultaten heeft geleid dan het internationale overleg, want dan onderschat men wat bv. door de OESC en de EPU is bereikt. Daarnaast denkt spreker aan vorderingen ten aanzien van de spoorwegen (o.a. de gezamenlijke inkoop). Als men nu de afgebroken besprekingen over de EPG zou hervatten, verwacht spreker voortzetting van de strijd over allerlei formele regelingen en vreest hij een te grote clausulering op de belangrijke punten door de verschillende landen. Spreker acht dan de suggestie van de Belgische oud-Minister Van Houtte inzake een Benelux-initiatief voor een douaneunie niet zo onjuist. Hij is het intussen eens met het beginnen van Benelux-overleg en zou dan eerst willen nagaan waartoe de grote landen bereid zijn. Spreker meent, dat in de nota van Buitenlandse Zaken wel sterk is voorgesteld, dat de landbouw een eigen positie zou moeten innemen. Aangezien het vrije verkeer van de landbouwproducten voor ons land van het grootste belang is, zou een vorm van Europese integratie, waar de landbouw buiten bleef, een groot deel van zijn betekenis voor Nederland verloren hebben. Ook zou hij niet willen beginnen, te spreken ever een uitzonderingspositie voor Frankrijk, maar van Benelux-zijde zo sterk mogelijk deze zaak algemeen willen stellen met het aanduiden van een overgangperiode.

Minister Zijlstra is het net het betoog van de Minister-President in hoofdzaak eens, maar zou toch niet willen afwijzen om weer te beginnen waar de besprekingen over de vorming van een EPG zijn geëindigd. Spreker is het er ook mee eens, dat er supranationaal nog niet zo veel gebeurd is en wel veel door de OEEC, waardoor Europa thans ondanks de verdeling van Duitsland sterker is dan na de eerste wereldoorlog. Spreker is het ook eens met de Minister-President, dat de vorming van een douaneunie punt één van het programma zal moeten zijn en daarna precies als bij Benelux naar een economische unie moet worden gestreefd. Het gaat er alleen om of men alleen over een douaneunie moet spreken en niet ever een politieke gemeenschap of over beide. Spreker meent, dat men over beide zal moeten spreken, want ook in Benelux komt men voor de vraag, nu de samenwerking steeds verder gaat, welke organen het gezamenlijke beleid moeten voortzetten. In de kleinere gemeenschap van Benelux kan men dit thans neg door de regelmatige Ministersbijeenkomsten doen, maar voor een groter aantal landen is de noodzaak van speciale organen veel groter. Alleen onderzoeken in hoeverre de andere landen bereid zijn, lijkt spreker een onmogelijke taak, maar men zal simultaan over de organen en over de douaneunie moeten spreken. Spreker verbindt hieraan de opmerking, dat men dan niet over uitzonderingen voor de landbouw en voor Frankrijk moet spreken. Deze kwesties zullen toch in sterkere mate komen dan ons lief zal zijn.

Minister Beyen heeft in de nota de EPG als aanknopingspunt vermeld, omdat deze conceptie nu eenmaal zo heette. Spreker is echter bereid in het begin niet ever een politieke gemeenschap te spreken, maar men zal wel moeten streven naar een algemene economische unie met een supranationaal orgaan, dat verantwoordelijk is aan het parlementair orgaan. Het is juist, dat de Minister-President terzake een ander standpunt inneemt, maar spreker heeft dit in het parlement steeds zo gesteld.

De Minister-President heeft geen bezwaar tegen dergelijke organen als werkelijk een economische, en in de eerste plaats een douaneunie tot stand komt, maar hij gelooft niet, dat dit mogelijk zal zijn.

Minister Beyen brengt vervolgens ter sprake hoe deze zaak van Nederlandse kant behandeld zal kunnen worden. Men zal dan eerst in Benelux hiermede komen; spreker neemt aan, dat Spaak wel bereid is het standpunt te aanvaarden, dat alleen wordt meegewerkt als er werkelijk op het economische terrein iets gebeurt. De vraag is hoe de andere landen er tegenover staan. Spreker verwacht, dat ook de Duitse Regering gunstig zal reageren, aangezien de groep om Adenauer veel terrein heeft verloren door de verwerping van de EDG en dit initiatief in Duitsland de gedachte van een Europese eenwording weer een tehuis kan geven. Hoe de Italiaanse Regering er tegenover zal staan weet spreker niet, maar de Franse Regering zal er niet direct mee instemmen. Het gevaar van de tegenwoordige situatie is, dat de Fransen ons langzamerhand in een positie manoeuvreren, waarin wij zeggen de Europese integratie te willen, maar de plannen, die onder deze dekmantel worden aangediend, moeten afwijzen. Men zal echter omgekeerd de Fransen er toe moeten brengen te zeggen of zij al dan niet aan de Europese integratie willen meewerken. Men zal dan kunnen zeggen, dat de Benelux-landen blijven vasthouden aan een algemene economische integratie. Als Frankrijk een uitbreiding van de KSG wil, kan men zeggen dat Benelux dit zal willen nagaan. Ons standpunt is, lat op den duur de KSG in het geheel zou worden ingepast. Sinds enige weken springen de initiatieven ten aanzien van de Europese integratie als paddenstoelen uit de grond. Als onzerzijds alleen maar een negatief standpunt daartegenover wordt ingenomen, komt Nederland in een zwakke positie. De gedachte van Prof. Van Houtte is nog weinig uitgewerkt. Wat betreft de gedachten van Minister Larock, welke in de nota zijn vermeld, daar zal men onzerzijds tegen zijn, aangezien men zo zou komen tot de vorming van Europese kartels. Spreker verwacht, dat de parlementariërs ook met tal van plannen zullen komen. Het is dan goed, dat de Nederlandse Regering te dezer zake een standpunt heeft vastgesteld. Daarbij is spreker tot de conclusie gekomen, dat er naar gestreefd moet worden de economische integratie in Europa uit een algemeen gezichtspunt te behandelen, waarbij dan de Europese Gemeenschap als aangrijpingspunt kan dienen, terwijl spreker persoonlijk de parlementariërs hierbij zou willen betrekken, bv. door een groep uit het KSG-parlement te vormen. Door het wegvallen van de EDG zal het verdere integratiestreven, dat zich tot nu toe in de sfeer van de EPG bewoog, een zuiver economisch karakter krijgen. Voorop zal men moeten stellen, dat wij alleen bereid zijn als men de voorwaarden, die reeds eerder gesteld zijn, aanvaardt. In zijn nota heeft spreker nog twee punten genoemd, omdat men hierbij voor bijzondere problemen staat. In de eerste plaats dus de vraag of men niet reeds prealabel voor de landbouw bepaalde overgangsmatregelen moet vaststellen. (In dit verband merkt spreker over het Benelux-Landbouwprotocol op, dat hieromtrent nooit is overeengekomen, dat er een overgangstermijn zou zijn; bovendien kent Benelux geen organen, die een gezamenlijke politiek vaststellen.) Ditzelfde heeft spreker gesteld voor een later stadium van de besprekingen voor Frankrijk. Hij verwacht echter, dat Frankrijk niet in deze positie zal willen komen. Zijn voorstel voor dit ogenblik is eerst de gedachte van de studie van een algemene economische gemeenschap onder supranationaal gezag in het kader van Benelux te brengen, om vervolgens dit als hot standpunt van Benelux in het college van zes Ministers te stellen.

Minister Beel gaat met de algemene gedachte van Minister Beyen wel accoord, maar heeft bezwaar tegen het opnemen van deze zaak op het punt, waar de besprekingen over de EPG zijn afgebroken. Spreker herinnert er aan, dat in de assemblee ad hoc de economische integratie reeds niet er bij betrokken werd en het is dan moeilijk om hierbij aan te knopen. Spreker is het er mede eens, dat van Benelux uit een conceptie wordt voorgesteld, maar het is dan beter een eigen nieuwe conceptie te stellen.

Minister Zijlstra acht het wenselijk de voorstellen van Larock eerst nog nader te bekijken. Vóór 1952 is spreker betrokken geweest bij de groep, die deze zaak bestudeerde in het kader van de Europese Liga voor Economische Samenwerking. Het lijkt hem niet verkeerd, dat voor de belangrijkste goederenstromen wordt nagegaan op welke weerstanden een douaneunie kan stuiten. Het zal dan kunnen blijken, dat deze voor veel stromen niet zo groot zijn, als wanneer men het geheel van de goederenstromen bekijkt. Bovendien zal men dit toch moeten nagaan als een douaneunie wordt voorbereid.

De Minister-President kan zich - zoals het accent nu is gelegd - beter met het voorstel van Minister Beyen verenigen. Spreker aanvaardt de integratie als het werkelijk iets betekent. Daarom heeft hij de KSG ook

aanvaard. Het gevaar bestaat echter, dat men organen gaat scheppen, terwijl men het over de bevoegdheden niet eens is. Wat betreft de parlementariërs lijkt het spreker goed als in alle landen voeling met hen wordt gehouden, maar als men weer een afzonderlijke commissie van parlementariërs gaat vormen naast het overleg tussen de Regeringen dan doorkruist deze dit overleg toch weer en zal men opnieuw gaan aandringen om alleen de vorming van organen te aanvaarden. Dit sluit dus niet uit, dat net onze parlementariërs overleg wordt gepleegd.

Minister Beyen voelt uit tactische overwegingen, dat er gevaar bestaat als op de EPG wordt teruggegrepen; spreker zal nagaan wat dan zal kunnen worden aangegrepen. Spreker zal gaarne met Minister Zijlstra spreken over de gedachten van Larock, maar in deze gedachten schuilt het gevaar van sectorgewijze integratie en kartelvorming. Spreker gelooft wel, dat er sterke aandrang uit Straatsburg en uit het KSG-parlement zal worden uitgeoefend om de parlementariërs er bij te betrekken en hij verwacht ook, dat men meer last van het Parlement zal hebben, als men hen er niet bij betreft.

De Raad verklaart zich vervolgens met het standpunt van Minister Beyen inzake een initiatief, allereerst in Beneluxverband, om de economische integratie weer aan de orde te stellen, in het algemeen accoord.

[...]